

STINT

Stiftelsen för internationalisering av
högre utbildning och forskning

The Swedish Foundation for International
Cooperation in Research and Higher Education

Andreas Göthenberg
Verkställande direktör

Dnr 2019/078
2019-10-31
Ref: U2019/02263/UH

Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

u.registrator@regeringskansliet.se

Angående inbjudan att inkomma med synpunkter på regeringens forskningspolitik U2019/02263/UH

Stiftelsen för internationalisering av högre utbildning och forskning, STINT, inrättades efter beslut av regering och riksdag 1994 med ändamålet att främja internationalisering av högre utbildning och forskning. STINT är en aktör med kompetens och nätverk inom internationalisering av högre utbildning och forskning och erbjuder finansiering inom ett flertal program som stödjer internationalisering vid de svenska lärosätena för att stärka deras konkurrenskraft genom utveckling av internationella akademiska samarbeten. STINT är unikt genom att vara den enda aktör som har internationalisering av högre utbildning och forskning som enda uppgift.

Inför den kommande forskningspolitiska propositionen har regeringen inbjudit STINT att inkomma med synpunkter till regeringens forskningspolitik. Med denna skrivelse ges förslag till vad det svenska kunskapssystemet kan göra för att öka Sveriges internationella konkurrens- och attraktionskraft inom högre utbildning och forskning.

Sammanfattning

En ökad förståelse av globala skeenden och processer är en nödvändighet för att Sverige, våra lärosäten, dess studenter och forskare, framgångsrikt ska kunna delta i och bidra till ett globalt kunskapssystem. Internationella perspektiv, erfarenheter och interaktion behöver därför integreras och ingå i all högre utbildning och forskning. Detta är på många sätt en självklarhet idag. Samtidigt hotas internationalisering, globalisering och öppenhet.

Internationalisering av lärosätena är ytterst viktigt eftersom det bidrar till Sveriges ekonomiska utveckling och internationella konkurrenskraft, så väl som att utveckla och främja Sveriges ekonomiska och diplomatiska relationer med andra länder och regioner.

Internationalisering, internationella samarbeten och nätverk bidrar till förnyelse, kvalitetsutveckling och bättre forskning, samtidigt som det berikar högre utbildning och lärosätenas egen konkurrenskraft genom att tillföra nya perspektiv och idéer.

För att göra svenska lärosäten mer internationellt konkurrenskraftiga och attraktiva föreslår STINT till regeringen att

- främja och öka mobilitet på alla nivåer
- ha en omvärldsbevakning, *Education Intelligence*, för lärosätena
- dra nytta av investeringar som har gjorts i forskning genom internationellt utvecklingssamarbete
- avsätta medel för internationalisering av högre utbildning och forskning, tex genom att stödja globala rekryteringar till lärosätena.

Bakgrund

Globaliseringen, teknologi- och demografiutveckling och den snabba ökningen av tillväxtländer innebär att världen står inför mycket stora förändringar och utmaningar under de kommande decennierna. Internationell förståelse har därför blivit av större vikt än någonsin. Att starkare integrera internationell förståelse och internationella nätverk i högre utbildning och forskning är därför centralt för att Sverige ska kunna vara konkurrenskraftigt under kommande årtionden.

Ett paradigmskifte sker inom internationalisering av högre utbildning och forskning, där internationaliseringen under senare år har gått från att vara reaktivt till proaktivt och strategiskt, från att vara tilläggsvärde till en naturlig del av lärosätens verksamhet. Lärosäten över hela världen - också i vad som brukar kallas utvecklingsländer - konkurrerar om talanger, dvs. de främsta forskarna och de mest lovande studenterna, men även universitetsledare, och resurser.

Ökad konkurrens och kommersialisering inom högre utbildning, samt omfattande akademiska aktiviteter över nationella gränser utmanar de traditionella värden som kopplas till samarbete: utbyten och partnerskap. Samtidigt har läroplaner och undervisning internationaliserats och blivit lika viktiga som traditionellt fokus på mobilitet.

Internationalisering innebär närmare kontakter mellan lärosäten, men främst att nya nätverk byggs mellan forskare och studenter från olika länder. Det är kunskapsmässigt befruktande och vidgar människors perspektiv. Därför har internationaliseringen blivit ett viktigt verktyg för både länder och lärosäten för att utveckla samhällen, lärosäten och flytta fram forskningsfronten.

STINT – en nationell kunskapsresurs för strategisk internationalisering

För att stärka de svenska lärosätenas internationella konkurrenskraft har STINT under senare år fattat ett strategiskt beslut om en tyngdpunktsförskjutning mot kunskaps- och kompetensuppbyggnad inom internationalisering, där STINT söker ta en ledande roll för att driva och påverka de svenska lärosätena till fördjupad och mer strategiskt orienterad internationalisering.

I linje med att vara en nationell kunskapsresurs inom strategisk internationalisering har STINT sedan 2018 även verksamhet utomlands; vid Sveriges generalkonsulat i Shanghai, vilket omnämns i regeringens skrivelse 2019/20:18 *Arbetet i frågor som rör Kina*, och sedan oktober 2019 även i Nordamerika.

STINTs programportfölj och investeringar inriktar sig mot utbildning/undervisning, yngre forskare, strategisk internationalisering och tillväxtländer, där avsikten är att påverka och förnya lärosätena genom internationalisering.

Förslag till den forskningspolitiska propositionen

Det finns tydliga samband mellan kvalitet och internationella forskningssamarbeten och sampublicationer. Internationella utbyten, erfarenheter och nätverk ger mångfald och inflöde av nya idéer, vilket är fundamentalt i all forskning. Det innebär att det är nödvändigt att forskare och forskningsmiljöer är internationellt verksamma och uppkopplade för att kunna granskas och kritiserats av alla sakkunniga inom ett område. Internationaliseringsutredningen, dvs. betänkandet *Ökad attraktionskraft för kunskapsnationen Sverige (SOU 2018:78)*, har överlag varit ett bra initiativ för att öka internationaliseringen vid de svenska lärosätena. Arbetet med att implementera förslagen och rekommendationerna i utredningen behöver påskyndas.

För att göra svenska lärosäten mer internationella är det nödvändigt att

- främja och öka mobilitet på alla nivåer
- ha en omvärldsbevakning, Education Intelligence, för lärosätena
- dra nytta av investeringar som har gjorts i forskning genom internationellt utvecklingssamarbete
- avsätta medel för internationalisering av högre utbildning och forskning, tex genom att stödja globala rekryteringar till lärosätena.

Nedan följer STINTs förslag till den forskningspolitiska propositionen:

Främja och öka mobilitet på alla nivåer

Mobilitet måste uppmuntras på alla nivåer. Inflöde av nya idéer och nätverk till andra miljöer är en central del för akademiskt attraktiva och framgångsrika miljöer. Om man jämför med amerikanska ledande forskningsmiljöer är det ovanligt att någon fortsätter med en post-dok på samma lärosäte efter disputation. Att uppmuntra och främja internationella post-dok vistelser bör ingå i svensk forskningspolitik.

Att fortsätta till en annan miljö och frigöra sig från sin doktorandhandledare bör vara en självklarhet för att den nydisputerade ska få utveckla sig genom nya kontakter och idéer. Om forskare har erfarenhet av egen mobilitet bör det även innebära att de även får bättre förståelse

för mobilitet och att inkommande forskare välkomnas och integreras bättre vid de svenska forskarmiljöerna.

Sverige behöver samtidigt ett inflöde av internationella toppforskare och svenska forskningsmiljöer måste vara tillräckligt attraktiva för att tilltala de bästa forskarna internationellt. Det stärker svensk forskningskvalitet och bidrar till att förnya och stärka Sveriges internationella nätverk och strategiska relationer.

De talanger som rekryterats till Sverige, speciellt doktorander, måste även få förutsättningar till att vara internationellt verksamma. Utländska forskare vid svenska lärosäten har idag ofta svårt att få visum för att exempelvis kunna delta på forskarkonferenser i andra länder, vilket innebär att de kan behöva ge upp doktorandstudierna eller forskarkarriären i Sverige. Det pågående arbetet för att förenkla visumprocesser för forskare och doktorander bör intensifieras.

Meritering genom arbete och forskning utomlands måste få långt högre värdering. Incitament bör skapas för att skapa större meritvärde för internationell verksamhet.

Omvärldsbevakning, Education Intelligence, för lärosätena

Internationalisering har blivit mer komplext, speciellt avseende det faktum att flera kunskaps- och innovationsmiljöer utvecklas i länder med komplicerade politiska och ekonomiska system, vilket innebär utmaningar för internationaliseringsarbetet. Det blir svårare för individer, miljöer och lärosäten att förhålla sig till och kunna avväga risker och möjligheter med internationella samarbeten i en snabbt föränderlig värld, där etiska och säkerhetspolitiska utmaningar förekommer. Behovet av strategisk internationalisering där risker och utmaningar är väl övervägda är därför större än någonsin. Relevant kunskap om komplicerade och komplexa kunskapsmiljöer är avgörande för att lärosäten och forskare ska kunna fatta väl övervägda och strategiska beslut om samarbetspartners och om projekt.

Omvärldsbevakning och omvärldsanalys, kvalificerad informationsinhämtning och strategiskt relationsbyggande blir allt viktigare. Det finns också en global trend av ett krympande utrymme för demokrati. Övervägande gällande risktagande, säkerhetsfrågor, etiska frågeställningar, juridiska system, politiska och socioekonomiska kontexter är viktiga att hantera.

Sverige har en mycket begränsad verksamhet avseende omvärldsbevakning/analys av högre utbildning och vetenskap. Länder av liknande storlek och ekonomi, tex. Danmark och Schweiz bedriver större omvärldsbevakning och omvärldsanalys inom högre utbildning, vetenskap och innovation. STINT ser detta som mycket viktigt i fråga om att förse svenska aktörer inom kunskapssystemet, inte minst lärosätena, med kunskapsunderlag och nätverk för deras strategiarbete. STINTs uppfattning är att kunskapsunderlag och analys är nödvändigt för strategiarbete. Svensk omvärldsbevakning av högre utbildning och vetenskap har under de senaste 20 åren legat under olika aktörer; STATT, ITPS, Tillväxtanalys, och för närvarande i en mindre omfattning regeringskansliets forsknings- och innovationsråd (FoI-råd).

Detta är också bakgrunden till att STINT har etablerat en utlandsverksamhet med utlandskontor (sedan våren 2018 i Kina och hösten 2019 i Nordamerika) och med en Sverigebaserad del för att kontextualisera omvärldsbevakningen. Syftet med utlandsverksamheten är att stödja det strategiska arbetet på lärosätena genom kvalificerad informationsinhämtning, omvärldsbevakning samt omvärldsanalys och strategiskt relationsbyggande.

Regeringens internationaliseringsutredning, dvs betänkandet *Ökad attraktionskraft för kunskapsnationen Sverige (SOU 2018:78)*, betonade att STINT, som icke-statlig aktör, kan vara en intermediär där lärosätena som myndigheter har begränsningar. Vår erfarenhet är att STINT verkligen har en unik roll som intermediär avseende internationella samarbeten, både inom Sverige, såväl som utomlands. Intermediär-rollen är något vi arbetar med att utveckla och som vi kan stärka än mer i samarbete med regeringskansliet och andra aktörer.

Modellen för STINTs utlandsverksamhet, med en Sverigebaserad del, skulle med relativ enkelhet kunna replikeras till ett antal andra länder eller regioner. STINT föreslår att regeringen överväger att tilldela STINT ett nytt uppdrag; att i första hand föreslå till regeringen vilka länder som skulle kunna vara aktuella för dylika utlandskontor, med syfte att bevaka frågor rörande högre utbildning och forskning i dessa länder. I nästa steg föreslås STINT ges i uppdrag att etablera och driva sådana kontor.

STINTs position som oberoende aktör och intermediär medför flera fördelar. Som intermediär har STINT i sin roll som kunskapsresurs med strategiska program byggt upp ett omfattande nätverk till relevanta organisationer (lärosäten, forskningsfinansiärer, myndigheter och tankesmedjor) och experter i Sverige och utomlands.

Dra nytta av investeringar som har gjorts i forskning genom biståndsprogram

Sverige har genom internationellt utvecklingssamarbete bidragit till att flera länder har utvecklats till medelinkomstländer, som satsar på forskning och innovation. När länder når denna nivå och Sverige avslutar samarbetet uppstår ofta ett tomrum innan svenska myndigheter som stödjer forskning eller innovation kommer in. Det är viktigt att dra nytta av de investeringar som Sverige har gjort och de relationer som har byggts upp i dessa länder inom forskning.

Faktum är att svensk biståndsfinansiering av forskning ofta har resulterat i hög forskningskvalitet i flera länder, tack vare hög andel internationella samarbeten med internationellt ledande forskare. De lärosäten i tillväxtländer där Sverige genom investeringar i biståndsprogram bidragit till hög kvalitet och omfattande nätverk till Sverige bör tas till vara när dessa länder väl satsar på forskning och innovation, för att främja ömsesidig nytta.

Det är i sig viktigt att öka samarbetsytorna med länder i låg och medelinkomstländer, inte minst i relation till den globala hållbarhetsagendan, vars förverkligande kräver forskningskapacitet också i dessa länder.

Avsätta medel för internationalisering av högre utbildning och forskning

Internationalisering behöver vara en naturlig och integrerad del av svensk högre utbildning och forskning för att svenska lärosäten, dess studenter och forskare ska vara konkurrenskraftiga och attraktiva.

STINT har med god avkastning kunnat investera i projekt för långt mer än det erhållna kapitalet, men är dock en liten aktör, dock den enda med huvuduppdrag att internationalisera högre utbildning och forskning, vilket idag är ett än större uppdrag än för 25 år sedan. Med de stora globala förändringar vi står inför föreslås att regeringen satsar ytterligare medel till internationaliseringen. Regeringen föreslås också att göra en särskild satsning på global rekrytering till lärosätena för att stärka det svenska kunskapssystemet i den hårdnande globala konkurrensen om talanger och kompetens.

I den slutliga handläggningen av ärendet har även STINTs styrelseordförande och vice ordförande deltagit.

För STINT,

Andreas Göthenberg
Verkställande direktör